

جداسازی و تعیین الگوی مقاومت آنتی بیوتیکی باکتریهای عامل عفونتهای سیستم ادراری در بیماران مراجعه کننده به بیمارستان توحید سنندج در سالهای ۹۳-۱۳۹۲

سامان محمدی^۱، رشید رمضان زاده^{۲،۳}، سیران زندی^۱، سمانه روحی^{۴،۵،۶}، بهمن محمدی^۱

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد میکروب شناسی پزشکی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران
(مولف مسئول) تلفن: ۰۹۱۴۹۸۰۹۱۸۷ - ایمیل: bahman.mo67@gmail.com

۲- دانشیار، مرکز تحقیقات سلولی و مولکولی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران.

۳- دانشیار، گروه میکروب شناسی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران.

۴- دانشجوی دوره دکترای اپیدمیولوژی مولکولی باکتریها، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران.

۵- دانشجوی دوره دکترای اپیدمیولوژی مولکولی باکتریها، مرکز تحقیقات سلولی و مولکولی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران.

۶- دانشجوی دوره دکترای اپیدمیولوژی مولکولی باکتریها، گروه میکروب شناسی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران.

چکیده

زمینه و هدف: مقاومت روز افزون باکتریها به عوامل ضد میکروبی مشکل عمده در سراسر جهان می باشد هدف از این مطالعه شناسایی عوامل باکتریال در عفونتهای ادراری و تعیین مقاومت آنتی بیوتیکی آنها در افراد بستری و مراجعه کننده به بیمارستان توحید شهر سنندج در سال های ۹۳-۱۳۹۲ می باشد.

روش بررسی: در این بررسی ۲۴۰۶ نمونه ادرار به روش Midstream clean catch جمع آوری و سپس در دو محیط بلاد آگار و اتوزین متیلن بلو آگار با استفاده از لوپ استاندارد کشت داده شد. سپس برای ۲۴ ساعت در دمای ۳۷ درجه سانتی گراد انکوبه گردید. شناسایی ایزوله های باکتریایی به وسیله روشهای آزمایشگاهی و آزمون حساسیت میکروبی به روش دیسک دیفیوژن با توجه به استاندارد Clinical and Laboratory Standards Institute (CLSI) انجام شدند. برای تجزیه و تحلیل داده ها از نرم افزار Excel 2013 و SPSS V22 و آزمون کای دو و فیشر استفاده شد ($p < 0.05$).

یافته ها: از ۲۴۰۶ نمونه کشت ادراری مثبت، ۶۵/۵٪ متعلق به جنس مونث و ۳۴/۵٪ متعلق به جنس مذکر بود و با در نظر گرفتن $p < 0.004$ ، این تفاوت معنی دار بود. شایع ترین پاتوژن جدا شده /شریشیا کلی و عامل ۶۳/۰۹٪ از کشت های مثبت بود. بیشترین میزان مقاومت پاتوژنهای ادراری نسبت به آمپی سیلین (۶۴/۱۵٪) و تری متوپریم- سولفومتوکسازول (۶۲/۶۷٪). کمترین میزان مقاومت مربوط به ایمی پنم (۰/۷٪) و آمیکاسین (۱/۰۱٪) بود. /شریشیا- کلی به عنوان شایع ترین پاتوژن عفونت ادراری، بیشترین مقاومت را نسبت به آمپی سیلین (۴۳/۸۷٪) و کمترین مقاومت را نسبت به نیتروفورانتوئین (۳/۶۲٪) نشان داد.

نتیجه گیری: در مواردی که به نتیجه کشت ادرار دسترسی نباشد و یا نمی توان منتظر جواب تست حساسیت آنتی بیوتیکی شد، آنتی بیوتیک های ایمی پنم و آمیکاسین ممکن است در شهر سنندج بهترین انتخاب برای شروع درمان می باشند.

واژه های کلیدی: اشریشیا کلی، عفونتهای مجاری ادراری، الگوی مقاومت آنتی بیوتیکی

مقدمه

عفونت دستگاه ادراری (Urinary Tract Infection) یکی از شایع‌ترین عفونت‌های باکتریایی می‌باشد که به عنوان دومین عامل عفونت در بدن انسان شناخته شده است (۱). عدم تشخیص و درمان به موقع این نوع از عفونت می‌تواند عوارض شدیدی هم چون اختلالات دستگاه ادراری، فشار خون، اختلالات کلیوی، اورمی و در زنان حامله زایمان زودرس و حتی سقط جنین را موجب شود (۲). میزان عفونت ادراری در کشورهای در حال توسعه حداقل ۲۵۰ میلیون نفر در سال تخمین زده شده است (۳). شیوع این عفونت بر اساس سن و جنس متفاوت و به طور واضحی به دلایل تفاوت‌های آناتومیک، در زنان بیشتر از مردان است (۴).

اشریشیا کلی از خانواده انتروباکتریاسه، حداقل در ۸۰ درصد موارد عامل بیماری است. از جمله پاتوژن‌های کمتر شایع می‌توان به کلبسیلا، پروتئوس، انتروباکترها اشاره کرد (۵). درمان عفونت ادراری با تجویز آنتی‌بیوتیک مناسب و به موقع، به ویژه با توجه به عوارض آن اهمیت خاصی دارد (۶). میکروارگانیزم‌ها با روش‌های مختلفی می‌توانند با ناملايمات محیطی سازگاری حاصل کنند که یکی از این سازگاری‌ها مقاومت دارویی است (۷).

با توجه به افزایش مقاومت دارویی در بین میکروارگانیزم‌ها، آنتی‌بیوتیک‌هایی که زمانی مؤثر بودند، در حال حاضر تأثیر بسیار کمی بر باکتری‌ها مولد عفونت ادراری دارند که این امر به علت ویژگی‌های ژنتیک باکتری، افزایش جمعیت، مسافرت و مصرف غیر استاندارد آنتی‌بیوتیکی است (۸). بر اساس نوع باکتری و نوع آنتی‌بیوتیک مورد استفاده مکانیسم‌های متفاوتی برای ایجاد مقاومت دارویی وجود دارد. از این رو تعیین الگوی مقاومت آنتی

بیوتیکی در باکتری‌های بیماریزای شایع برای هدایت درمان تجربی و اختصاصی علیه یک پاتوژن حائز اهمیت است (۹). لذا از آنجایی که درمان آنتی‌بیوتیکی در عفونت‌های ادراری باید بر روی اپیدمیولوژی و الگوی مقاومت اورپاتولوژی شایع استوار باشد (۱۰)، این مطالعه با هدف تعیین الگوی مقاومت باکتری‌های مولد عفونت ادراری شهر سنج انجام گردید تا راهکارهای منطقی برای درمان عفونت ادراری در این منطقه پیشنهاد گردد.

روش بررسی

این مطالعه توصیفی - مقطعی بر اساس نمونه‌گیری مبتنی بر هدف، بر روی ۲۴۰۶ نمونه ادرار ارسال شده جهت کشت به آزمایشگاه بیمارستان توحید سنج طی سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ از بیماران سرپایی و بستری در بیمارستان انجام گرفت. در این بررسی نمونه ادرار به روش Midstream clean catch جمع‌آوری و سپس با استفاده از لوپ استاندارد در دو محیط بلاد آگار و ائوزین متیلن بلو آگار کشت داده شد و به مدت ۲۴ ساعت در ۳۷ درجه انکوبه گردید. نمونه‌هایی که تعداد کلنی آن‌ها برابر یا بیش از 10^5 CFU/ml بوده است به عنوان مثبت تلقی گردیده و سپس جهت شناسایی انواع باکترها مورد ارزیابی قرار گرفتند. جهت تعیین نوع باکتری، لام تهیه شد و بعد از تعیین مورفولوژی جهت شناسایی باسیل‌های گرم منفی، از محیط‌های افتراقی Urea Agar, Triple Sugar Iron Agar (TSI), Methyl Red (MR) and Voges-Proskauer (VP), Sulfide Indole Motility (SIM) و همچنین Simmons' Citrate Agar استفاده شد و هم چنین برای کوکسی‌های گرم مثبت، در ابتدا از تست کاتالاز استفاده گردید و در صورت مثبت بودن تست، برای تأیید گونه باکتری‌ها از تست‌های تکمیلی حساسیت به

همچنین روش آماری کای دو و آزمون کای دو و فیشر استفاده شد استفاده شد ($p < 0/05$).

یافته‌ها

در این مطالعه در فاصله زمانی ۲ سال از میان ۲۴۰۶ نمونه کشت ادراری مثبت، ۶۵/۵٪ (۱۵۷۶ مورد) متعلق به جنس مونث و ۳۴/۵٪ (۸۳۰ مورد) متعلق به جنس مذکر بود ($p < 0/004$). شایع ترین پاتوژن جدا شده *اشریشیا کلی* و عامل ۶۳/۰۹٪ از کشت‌های مثبت بود که ۳۰/۷٪ (۴۶۶ مورد) آن در جنس مذکر و ۶۹/۳٪ (۱۰۵۲ مورد) آن در جنس مونث مشاهده شد. در این مطالعه *اشریشیا کلی* با ۸۷/۰٪ (۲۱ مورد) کمترین فراوانی را در میان باکتری‌های جدا شده از دستگاه ادراری داشت. همچنین *سودوموناس* به عنوان یکی از عوامل عفونتهای بیمارستانی ۴/۱۱٪ (۹۹ مورد) از موارد مثبت را به خود اختصاص داد که این مهم نشان از بررسی‌های بیشتر و جداگانه دارد. توزیع فراوانی عفونتهای ادراری بر حسب جنس و نوع باکتری در جدول ۱ ارائه شده است.

باسیتراکسین، تخمیر مانیتول، کوآگولاز لوله، DNase، نوویوسین، اکسیداز استفاده شد. الگوی آنتی‌بیوگرام این باکتری‌ها و هاله عدم رشد با استفاده از روش انتشار از دیسک Kirby-Bauer در محیط کشت مولر هینتون آگار، طبق استانداردهای کمیته ملی برای آزمایشگاه‌های بالینی Clinical and Laboratory Standards Institute (CLSI) مورد بررسی قرار گرفت (۱۱). در آنتی‌بیوگرام مورد مطالعه ۱۲ آنتی‌بیوتیک شامل: جنتامایسین (GM)، تتراسایکلین (TE)، تری‌متوپریم-سولفومتوکسازول (SXT)، سیپروفلوکساسین (CP)، سفوتاکسیم (CTX)، آمیکاسین (AN)، ای‌می‌پنم (IPM)، و سفتریاکسون (CRO)، آمپی‌سیلین (AM)، نالیدیکسیک اسید (NA)، نیتروفوران‌توین (FM) و توبرامایسین (TOB) استفاده شد. از سویه‌های *Staphylococcus ATCC (25423)* و *aureus Escherichia coli ATCC (12222)* به عنوان کنترل استفاده شد. در این مطالعه مسائل اخلاق پزشکی و حقوق بیماران بر اساس معاهدات بین‌المللی و نظرات کمیته‌ی منطقه‌ای اخلاق پزشکی در دانشگاه علوم پزشکی کردستان رعایت گردید. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار Excel 2013 و SPSS V22 و

جدول ۱: مقایسه فراوانی باکتری‌های جدا شده در دو جنس مونث و مذکر در نمونه‌های کشت مثبت ادراری

نوع باکتری	مذکر	مونث	فراوانی	درصد
<i>اشریشیا کلی</i>	۴۶۶	۱۰۵۲	۱۵۱۸	۶۳/۰۹٪
<i>کلبسیلا</i>	۶۷	۱۰۳	۱۷۰	۷/۰۶٪
<i>سودوموناس</i>	۶۰	۳۹	۹۹	۴/۱۱٪
<i>پروتئوس</i>	۴۰	۶۶	۱۰۶	۴/۴٪
<i>استافیلوکوکوس اورئوس</i>	۵۵	۶۹	۱۲۴	۵/۱۵٪
<i>استافیلوکوکوس اپیدرمایدیس</i>	۵۴	۸۰	۱۳۴	۵/۵۶٪
<i>استافیلوکوکوس ساپروفیتیکوس</i>	۱	۱۱	۱۲	۰/۴۹٪
<i>استرپتوکوک</i>	۳۴	۱۰۸	۱۴۲	۵/۹٪
<i>اشریشیا</i>	۶	۱۵	۲۱	۰/۸۷٪
سایر موارد (موراکسلا، ادواردسیلا، شینگلا)	۴۷	۳۳	۸۰	۳/۳۷٪
جمع	۸۳۰	۱۵۷۶	۲۴۰۶	۱۰۰

بیشترین میزان مقاومت عوامل عفونتهای ادراری در هر دو جنس و بدون در نظر گرفتن سویه‌های باکتری نسبت به آمپی‌سیلین (۶۴/۱۵٪) و تری متوپریم - سولفومتوکسازول (۶۲/۶۷٪) دیده شد. کمترین میزان مقاومت در زنان و مردان مربوط به ایمپنم (۰/۷٪) و

آمیکاسین (۱/۰۱٪) بود. /شریشیا کلی به عنوان شایع-ترین عامل ایجادکننده عفونت ادراری، بیشترین مقاومت را نسبت به آمپی‌سیلین (۴۳/۸۷٪) و کمترین مقاومت را نسبت به نیتروفورانتوئین (۳/۶۲٪) نشان داد (جدول ۲).

جدول ۲: توزیع فراوانی مقاومت آنتی بیوتیکی باکتریهای جداشده از کشت ادرار

مقاومت آنتی بیوتیکی	باکتری	اشریشیا کلی	کلبسیلا	سودوموناس	پروتئوس	انتروباکتر	استافیلوکوکوس	استافیلوکوکوس	استافیلوکوکوس	استرپتوکوک
		سایر	سایر	سایر	سایر	سایر	سایر	سایر	سایر	سایر
آمپی سیلین	۶۶۶	۷۸	۳۰	۶۸	۱۲	۳۵	۴۶	۳	۲۷	
	٪۴۳/۸۷	٪۴۵/۸۸	٪۳۰/۳	٪۶۴/۱۵	٪۵۷/۱۴	٪۲۸/۳۳	٪۴۳/۳۳	٪۲۵	٪۱۹/۰۱	
سیپروفلوکساسین	۵۳۶	۵۴	۴۳	۳۸	۲	۲۹	۱۸	۲	۴۲	
	٪۳۱/۳۱	٪۳۱/۷۶	٪۴۳/۴۳	٪۳۵/۸۳	٪۹/۵۲	٪۲۳/۳۹	٪۱۳/۴۳	٪۱۶/۶۷	٪۲۹/۵۸	
تتراسایکلین	۶۵۴	۴۶	۴۴	۳۶	۱	۴	۳	۲	۸۱	
	٪۴۱/۰۸	٪۲۷/۰۶	٪۴۴/۴۴	٪۳۳/۹۶	٪۴۷/۶۲	٪۳/۳۲	٪۲/۲۴	٪۱۶/۶۷	٪۵۷/۷۵	
نالیدیکسیک	۶۴۸	۳۲	۵۰	۲۳						
اسید	٪۴۱/۶۹	٪۱۸/۸۲	٪۵۰/۹۷	٪۴۲/۵۹						
نیتروفورانتوئین	۵۵	۲۹	۳۹	۳۵	۸	۶	۱۶	۶	۱۱	
	٪۳/۶۲	٪۱۷/۰۶	٪۳۹/۳۹	٪۳۳/۰۲	٪۳۸/۱	٪۴/۸۴	٪۱۱/۹۴	٪۵۰	٪۷/۷۵	
آمیکاسین	۱۴۸	۳۲	۱	۱۴	۵	۱۰	۱۰		۱۰	
	٪۹/۷۵	٪۱۸/۸۲	٪۱/۰۱	٪۱۳/۲۱	٪۲۳/۸۱	٪۸/۰۶	٪۷/۴۶		٪۷/۰۴	
تری متوپریم	۷۶۶	۷۰	۵۷	۴۹	۷	۵۹	۴۲	۸	۸۴	
سولفومتوکسازول	٪۴۰/۴۶	٪۴۱/۱۸	٪۵۷/۵۸	٪۴۶/۲۳	٪۳۳/۳۳	٪۴۷/۵۸	٪۳۱/۳۴	٪۶۲/۶۷	٪۵۹/۱۵	
توبرامایسین	۱۱۶	۱۶	۲۲	۸		۳۶	۱۳	۱	۳۳	
	٪۷/۶۵	٪۹/۴۱	٪۲۲/۲۲	٪۷/۵۵		٪۲۹/۰۳	٪۹/۷	٪۸/۳۳	٪۲۳/۲۴	
سفترایکسون	۵۱۹	۶۳	۴۶	۳۵	۴	۱۷	۱۱	۱	۱۷	
	٪۳۴/۱۹	٪۳۷/۰۶	٪۴۶/۴۶	٪۳۳/۰۲	٪۱۹/۰۵	٪۱۳/۷۱	٪۸/۲۱	٪۸/۳۳	٪۱۱/۹۷	
سفتاکسیم	۴۶۱	۳۲	۳۶	۴۲	۳	۳۷	۱۴	۱	۱۹	
	٪۳۰/۳۷	٪۱۸/۸۲	٪۳۶/۳۶	٪۳۹/۶۲	٪۱۴/۲۹	٪۲۹/۸۴	٪۱۰/۴۵	٪۸/۳۳	٪۱۳/۳۸	
جنتامایسین	۲۸۱	۳۰	۳۹	۲۰	۱	۳۹	۲۶	۷	۱۳	
	٪۱۸/۵۱	٪۱۷/۵۶	٪۳۹/۳۹	٪۱۸/۸	٪۴/۷۶	٪۳۱/۴۵	٪۱۹/۴	٪۵۸/۳۳	٪۹/۱۵	
ایمی پنم	۳۲۵	۳۸	۳۴	۱۹	۲	۱	۸		۱	
	٪۲۱/۴۱	٪۲۲/۳۵	٪۳۴/۳۴	٪۱۷/۹۲	٪۹/۵۲	٪۰/۸۱	٪۵/۹۷		٪۰/۷	

بحث و نتیجه گیری

نتایج مطالعه حاضر نشان می دهد /شریشیا کلی با ۶۳/۰۹٪ شایع ترین عامل ایجاد کننده عفونت ادراری می باشد. در مطالعات انجام شده در سایر نقاط ایران و دنیا نیز این میکروارگانسم به عنوان شایع ترین عامل مولد عفونت ادراری شناخته شده است. شیوع این باکتری در مطالعه Jarsiah و همکارانش که بر روی ۲۰۸ نمونه در ایران انجام گرفت ۷۳/۰۷٪ (۱۲)، در مطالعه Chaurasia و همکارانش در هند ۶۲٪ (۱۳)، در مطالعه Kader و همکارانش در کشور عربستان ۵۸٪ (۱۴) و در مطالعه Molaabaszadeh و همکارانش که بر روی ۲۱۴ نمونه و در ایران انجام شد ۶۱٪ گزارش شد (۱۵). این مطالعه نشان داد نسبت فراوانی /شریشیا- کلی به سایر میکروارگانسم ها در زنان مبتلا به عفونت ادراری نسبت به جنس مذکر میزان بالاتری داشته که احتمالاً به علت کوتاهی پیشابراه و نزدیکی دهانه خارجی آن با مهبل و مقعد در زنان می باشد. در مطالعاتی که Molaabaszadeh و همکارانش (۱۵) و Fahimi Hamidi همکارانش (۱۶) انجام دادند نیز میزان عفونت ادراری در جنس مونث شایع تر بود. /شریشیا کلی به عنوان شایع ترین عامل مولد عفونت ادراری، بیشترین و کمترین میزان مقاومت ادراری را به ترتیب نسبت به آمپی سیلین و نیتروفرانتوئین داشته است. در این مطالعه، بیشترین میزان مقاومت عوامل مولد عفونت ادراری در هر دو جنس بدون در نظر گرفتن سویه های باکتری نسبت به آمپی سیلین (۶۴/۱۵٪) و تری متوپریم سولفومتوکسازول (۶۲/۶۷٪) دیده شد. کمترین میزان مقاومت در زنان و مردان مربوط به ایمپنم (۰/۷٪) و آمیکاسین (۱/۰۱٪) بود. در مطالعه ای که Safdari و همکارانش (۶) و Abdollahi و همکارانش در ایران (۱۷) انجام دادند نیز بیشترین و کمترین میزان مقاومت نسبت به آمپی سیلین

و ایمپنم گزارش شد. همچنین در مطالعه Esmaeili و همکارانش بیشترین و کمترین میزان مقاومت نسبت به آمپی سیلین و آمیکاسین گزارش شد (۱۸). با توجه به این تشابهات در مورد کمترین مقاومت آنتی-بیوتیکی نسبت به آمیکاسین و ایمپنم می توان یکی بودن الگوی تجویز دارو در نقاط مختلف کشور و پیشنهاد این دو دارو تحت عنوان خط اول درمان تجربی عفونت ادراری را مطرح ساخت. اما از محدودیت های مصرف این دو دارو به موارد زیر می توان اشاره نمود: آمیکاسین در موارد با تجویز نامناسب عامل کاهش عملکرد کلیوی، وزوز گوش، سرگیجه حقیقی و کاهش شنوایی می شود (۱۹). ایمپنم نیز علت اختلال در عملکرد کلیه و تشنج می شود (۲۰). بنابراین در موارد تجویز غلظت حداکثر و حداقل دارو را باید کنترل نمود.

شیوع بالای مقاومت میکروبی به داروهای رایج موجب صرف هزینه های درمانی گزافی می شود، چرا که حتی در صورت استفاده از داروهای رایج ارزان قیمت به علت عدم تاثیر آنها، در نهایت ناگزیر به تغییر دارو و در نتیجه صرف هزینه بیشتری خواهیم بود لذا توصیه می شود در هر منطقه و هر چند سال این بررسی انجام شود تا بتوان در مورد درمان تصمیم مناسب تری را اتخاذ کرد. همچنین بهتر است در مطالعات آینده با تعیین حداقل غلظت مهارکنندگی آنتی بیوتیک های رایج نتایج قطعی تری به دست آید.

تشکر و قدردانی

این پژوهش با حمایت مالی معاونت تحقیقات و فن آوری دانشگاه علوم پزشکی کردستان با شماره ثبت ۹۳/۶۷ انجام شده است. از کمک مالی و معنوی اعضاء محترم کمیته تحقیقات دانشجویی مخصوصاً جناب آقای دکتر مولودی سرپرست محترم کمیته تحقیقاتی

کمال تشکر و سپاس را داریم. همچنین از تمامی پرسنل
آزمایشگاه بیمارستان توحید سنج بخصوص خانم
مهناز عباسی سپاسگزاریم.

References

1. Beyene G, Tsegaye W. Bacterial uropathogens in urinary tract infection and antibiotic susceptibility pattern in Jimma university specialized hospital, southwest Ethiopia. *Ethiop J Health Sci.* 2011; 2: 141-6.
2. Ronald A, Nicolle L, Stamm E, Krieger J, Warren J, Schaeffer A, et al. Urinary tract infection in adults: research priorities and strategies. *Int J Antimicrob Agents.* 2001; 17: 343-8.
3. Kothari A, Sagar V. Antibiotic resistance in pathogens causing community-acquired urinary tract infections in India: a multicenter study. *J Family Community Med.* 2013; 20: 20-6.
4. Brunicardi F, Billiar T, Andersen D. *Schwartz's Principles of Surgery.* 8th ed. USA: McGraw-Hill, 2005: 1524-25.
5. Emil A, Tanagho E, McAninch J. *Smith's General Urology.* 17th ed. USA: McGraw-Hill, 2008: 46-7, 46-195.
6. Safdari H, Ghazvini K. Antimicrobial susceptibility patterns among *E. coli* isolated from urinary tract infections in Ghaem University hospital, Mashhad Persian. *Tabib-E-Shargh.* 2007; 3(9): 225-9.
7. Garin J, Santos J, Costa M, et al. Antibiotic resistance transformation in community-acquired urinary infections. *Rev Clin Esp.* 2005; 205:25964.
8. Sharma R, Sharma Ch, Kapoor B. Antimicrobial resistance: Current problems and possible solutions. *Indian J Med Sci.* 2005; 59(3): 120-29.
9. Fauci A, Longo D, Braunwald E. *Harrison's Principles of Internal Medicine.* 17th ed. USA: McGraw- Hill, 2008: 858.
10. Haller M, Brandis M, Berner R. Antibiotics resistance of urinary tract pathogens and rationale for empirical intra venous therapy. *Pediatr Nephrol.* 2004; 19: 982-6.
11. Clinical and Laboratory Standards Institute (CLSI). Performance Standards for Antimicrobial Susceptibility Testing; Twenty-Third Informational Supplement. M100-S23. 2013; pp. 130-34.
12. Jarsiah P, Alizadeh A, Mehdizadeh E, Ataee R, Khanalipour N. Evaluation of antibiotic resistance model of *Escherichia coli* in urine culture samples at Kian hospital lab in Tehran, 2011-2012. *J Mazandaran Uni Med Sci.* 2014;24:78-83.
13. Chaurasia D, Shrivastava RK, Shrivastava S, Dubey D, Songra M. Bacterial pathogens and their antimicrobial susceptibility pattern isolated from urinary tract infection in a tertiary care centre. *International Journal of Pharmacy & Bio-Sciences.* 2015; 1: 20-24.
14. Kader A, Kumar A, Dass SM. Antimicrobial resistance patterns of Gram-negative bacteria isolated from urine cultures at a General hospital. *Saudi J kidney Dis Transpl.* 2004; 15: 135-9.
15. Molaabaszadeh H, Hajisheikhzadeh B, Mollazadeh M, Eslami K, Mohammadzadeh Gheshlaghi N. Study of sensibility and antimicrobial resistance in *Escherichia coli* isolated from urinary tract infection in Tabriz city. *J Fasa Univ Med Sci.* 2013;3:149-54.
16. Fahimi Hamidi R, Tajik AR, Noorifard M, Keshavarz A. Antibiotic resistance pattern of *E.coli* isolated from urine culture in 660 Army clinical laboratory center in Tehran 2008. *J Army Univ Med Sci.* 2012;10(1):45-9.

17. Abdollahi A, Mehrazma M. Urinary tract infections and antibiotic susceptibility testing at Imam Khomeini Hospital, Tehran. J Jahrom Uni Medl Sci. 2009;7:59-66.
18. Esmaeili R, Hashemi H, Moghadam Shakib M, Alikhani M, Sohrabi Z. Bacterial etiology of urinary tract infections and determining their antibiotic resistance in adults hospitalized in or referred to the Farshchian hospital in Hamadan. J Ilam Uni Med Sci. 2014;21:281-7.
19. Medline Plus. Amikacin Injection. [online] 12/15/2015. Available from: <https://www.nlm.nih.gov/medlineplus/druginfo/meds/a682661.html>.
20. Imipenem. [online] Dec ¹st, 2015. Available from: <http://www.drugs.com/drp/imipenem.html>.

Original paper

Isolation and antibiotic resistance pattern determination of bacteria causing urinary tract infections in patients referred to Sanandaj's Tohid Hospital, 2013-2014.

Mohammadi S¹, Ramazanzadeh R^{2,3}, Zandi S¹, Rouhi S^{4,5,6}, Mohammadi B¹

1- MSc Student of Medical Microbiology, Student Research Committee, Kurdistan University of Medical Sciences, Sanandaj, Iran (Corresponding author). Tel: +989149809187, Email: bahman.mo67@gmail.com

2- Associate Professor, Cellular & Molecular Research Center, Kurdistan University of Medical Sciences, Sanandaj, Iran.

3- Associate Professor, Microbiology Department, Kurdistan University of Medical Sciences, Sanandaj, Iran.

4- PhD Student of Molecular Epidemiology of Bacteria, Student Research Committee, Kurdistan University of Medical Sciences, Sanandaj, Iran.

5- PhD Student of Molecular Epidemiology of Bacteria, Cellular & Molecular Research Center, Kurdistan University of Medical Sciences, Sanandaj, Iran.

6- PhD Student of Molecular Epidemiology of Bacteria, Microbiology Department, Kurdistan University of Medical Sciences, Sanandaj, Iran.

Abstract

Background and Aim: Increasing resistance of bacteria to antimicrobial agents is a major problem around the world. The aim of this study was to indentify the bacterial agents in urinary tract infections and their antibiotic resistance determination in hospitalized and referred individuals to Sanandaj's Tohid Hospital city during 2013-2014.

Materials and Methods: In this study 2406 urine samples were collected with midstream clean catch method and cultured in blood agar and Eosin-methylene blue medium using standard loop. Then incubated for 24 hsr in 37 °C. Identification of bacterial isolates by laboratory method and antibiotic susceptibility test were performed by disk diffusion method according to Clinical and Laboratory Standards Institute (CLSI). For data analysis software Excel 2013 and SPSS V22 software and Fisher Exact test were used ($p < 0.05$).

Results: Of 2406 urine samples positive culture, 65.5% belongs to females and 34.5% belongs to males and with taking $p < 0.004$, this difference was significant. The most common isolated pathogen was Escherichia coli and cause of 63.09% positive cultures. Most of urinary pathogens resistant were to ampicillin (64.15%), trimetoprim -sulfamethoxazole (62.67%). The least rate of resistance was to imipenem (0.7%) and amikacin (1.01%). E. coli as most common pathogen of urinary tract infections showed the most resistance to ampicillin (43.87%) and the least resistance to nitrofurantoin (3.62%) indicated.

Conclusion: When the urine culture is not available or it is not possible to wait for the antibiotic susceptibility test, antibiotics imipenem and amikacin may be the best choice to begin the treatment in the Sanandaj city.

Keywords: Escherichia coli, Urinary Tract Infections, Antibiotic Resistance Pattern